

Prop. 8 S

(2021–2022)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2021 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet (ekstra utbetaling til mottakere av bostøtte som hjelp til å dekke høye strømutfgifter)

*Tilråding fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 22. oktober 2021,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Innledning

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår å øke bevilgningen til bostøtte i 2021 for å dekke en ekstraordinær utbetaling til mottakerne i de delene av landet med høyest strømpriser. Kraftprisene har høsten 2021 vært rekordhøye i deler av landet. Dette gjør at mange får høye utgifter til oppvarming av boligen, noe som er spesielt utfordrende for dem med lave inntekter. Den ekstraordinære utbetalingen skal være en hjelp til å dekke høye strømregninger for husstander med lave inntekter.

2 Bakgrunn

Om den norske kraftsituasjonen

Kraftsituasjonen i 2021 har i flere perioder vært preget av høye kraftpriser. Kraftprisene bestemmes i et samspill mellom mange ulike faktorer. Med Norges fornybare kraftforsyning har både temperaturer, nedbør og vindforhold stor betydning. Samtidig har vi lang erfaring med at norske kraftpriser påvirkes av forholdene i landene vi er

tilknyttet gjennom overføringsnettene. Det er forventet at norske strømpriser vil variere i større grad i årene fremover. Mer uregulerbar og vær-avhengig kraftproduksjon gir mer varierende produksjon av kraft, og vi er tettere integrert med kraftforsyningen i resten av Norden og Europa.

De siste to årene er et eksempel på at kraftprisene kan variere betydelig fra år til år. I 2020 var norske kraftpriser rekordlave, med store tilslag til vannkraftsystemet og mildt vær.

I 2021 har situasjonen snudd. Året startet med svært kaldt vær og rekordhøy etterspørsel etter kraft i Norge og Norden. Kulden medførte også lite vind med redusert vindkraftproduksjon i de nordiske landene. I første delen av året ble det satt flere forbruksrekorder i Norge, og kraftpriser ble svært høye i enkelte timer og dager.

Utover våren stabiliserte prisene seg på et noe lavere nivå, før de igjen begynte å stige. Deretter har strømprisene holdt seg høye utover sommeren og høsten.

Det er flere årsaker til de vedvarende høye kraftprisene. Det har vært tørt vær og lav magasin-fylling i deler av Norge fra ettersommeren og utover høsten. Samtidig har kraftprisene i landene vi handler kraft med økt betydelig, som følge av

rekordhøye priser på kull, gass og CO₂-kvoter i en tid der den økonomiske aktiviteten i verden tar seg opp igjen etter strenge smitteverntiltak. Situasjonen i Europa har vært forsterket av periodevis lav vindkraftproduksjon. Samlet sett har utviklingen i europeiske kraftpriser stor innvirkning på norske kraftpriser.

Et annet kjennetegn for kraftprisutviklingen i 2021 har vært store prisforskjeller mellom ulike landsdeler i Norge. Norge er i dag inndelt i fem ulike prisområder for strøm. Inndelingen er basert på begrensninger i det sentrale overføringsnett for strøm. Prisområdene i Midt- og Nord-Norge (NO3 og NO4) har ikke hatt uvanlig høye kraftpriser så langt i 2021. I disse delene av landet har gjennomsnittlig kraftpris så langt i år vært om lag 37 øre per kWh. I Midt- og Nord-Norge er magasinsituasjonen god. Samtidig gjør begrensninger i overføringsnett sørover at kraften blir igjen i prisområdene og ikke flyter sørover.

Kraftsituasjonen i Sør-Norge har vært preget av tørre værforhold og en magasinifilling som er lavere enn normalt. I flere områder er fyllingsgraden på et minimumsnivå for denne årstiden. Samtidig er en større del av det norske kraftforbruket i den sørlige delen av Norge, som igjen har en sterkere tilknytning til det europeiske kraftsystemet. Samlet sett bidrar dette til et høyere prisnivå i denne delen av landet. Dette gjelder prisområde NO1, NO2 og NO5 som utgjør fylkene Rogaland, Agder, Vestfold og Telemark, Oslo og Viken, samt mesteparten av Vestland og Innlandet. I tillegg kommer Røros som ligger i Trøndelag. Gjennomsnittlig kraftpris i Sør-Norge så langt i år ligger på 62 øre per kWh, men det er særlig de siste månedene at kraftprisene i dette området økt. Så langt i oktober er gjennomsnittlig kraftpris 102 øre per kWh, tilsvarende en sluttbrukerpris på 186 øre per kWh. Enkelte timer og dager har kraftprisene vært langt høyere.

Utviklingen i de norske kraftprisene gjennom vinteren er usikker, og avhenger av værforholdene gjennom vintermånedene og kraftsituasjonen i landene rundt oss. Forbruket av strøm er høyest om vinteren, og regjeringen ser at situasjonen kan bli belastende, særlig for mange vanskeligstilte husholdninger. Regjeringen ønsker å avgrense tiltaket til områdene med høye kraftpriser i sørlige deler av landet.

I Hurdalsplattformen pekes det på flere tiltak for å redusere høye strømkostnader, blant annet lavere avgift på elektrisk kraft, økt bostøtte, geografisk prisutjevning av nettleie og styrkede forbrukerrettigheter. På lengre sikt vil utbygging av

mer kraftproduksjon, økt forbruk i nord og nettforsterkninger både på norsk og svensk side bidra til å redusere prisforskjellene mellom nord og sør. I Statnetts nettutviklingsplan 2021 nevnes flere prosjekter som vil bidra til å forsterke nettet mellom nord og sør. Videre heter det i Hurdalsplattformen at regjeringen vil utrede hvordan norsk krafteksport påvirker forsyningssikkerheten for kraft og norske strømpriser, og at regjeringen ikke vil godkjenne nye mellomlandsforbindelser i denne regjeringsperioden.

Om bostøtten

Bostøtten skal sikre personer med lave inntekter og høye boutgifter en egnet bolig. Bostøtten er en behovsprøvd rettighetsordning, som omfatter alle over 18 år, med unntak av de fleste studenter samt militære tjenestepliktige. I august 2021 fikk 72 086 husstander bostøtte. De hadde inntekter som i gjennomsnitt tilsvarer 154 502 kroner i året, og boutgifter som i gjennomsnitt tilsvarer 106 465 kroner i året. Hver husstand fikk i gjennomsnitt 2 852 kroner i bostøtte i august. En av tre husstander som fikk bostøtte, hadde inntekt fra pensjon eller trygd, ni av ti bodde i leid bolig og to av tre husstander besto av bare én person.

Den enkelte husstandens merutgifter til strøm denne høsten avhenger av mange faktorer, og kan variere mye. Dersom den ekstraordinære utbetalingen skal ta hensyn til slike variasjoner, vil det medføre en omfattende og tidkrevende saksbehandling med høye administrative kostnader. Bostøttesystemet er tidligere brukt til raskt og effektivt å gi en ekstra utbetaling til økonomisk vanskeligstilte husstander. Husbanken forvalter bostøtten og kan utbetale til de aktuelle mottakerne i løpet av kort tid og med lave administrative kostnader. Slike utbetalinger har vært gjort tidligere, sist i 2019, jf. Prop. 54 S (2018–2019), Innst. 229 S (2018–2019), og våren 2021, jf. Innst. 233 S (2020–2021).

Bostøtten når ikke fram til alle som rammes av høye strømutfgifter. Kommunene har plikt til å vurdere sosialhjelp til personer som ikke kan sørge for sitt livsopphold ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter og til personer som trenger det for å kunne overvinne eller tilpasse seg en vanskelig livssituasjon. Kommunene skal også ta hensyn til høye strømutfgifter ved utmålingen av sosialhjelp. Siden vi er i en ekstraordinær situasjon, vil Arbeids- og inkluderingsministeren minne kommunene om at det skal tas hensyn til høye strømutfgifter ved utmålingen av sosialhjelp.

3 Tilråding

Regjeringen foreslår en ekstraordinær utbetaling til husstander som mottar bostøtte i de delene av landet med høyest strømpriser. Utbetalingen skal gjøres i november, samtidig som ordinær bostøtte utbetales.

Den ekstraordinære situasjonen begrenser seg i hovedsak til områdene sør for Sognefjorden og Dovrefjell. Regjeringen vurderer derfor at ekstra-utbetalingen kan begrenses til fylkene Vestland, Rogaland, Agder, Vestfold og Telemark, Innlandet, Oslo og Viken, samt Røros kommune i Trøndelag. Med denne avgrensningen vil ordningen omfatte om lag fem av seks bostøttemottakere.

I likhet med i 2019 og våren 2021 foreslår regjeringen at hver husstand får 2 950 kroner, og at husstander som består av flere personer får 120 kroner i tillegg per person ut over den første. Eksempelvis vil en barnefamilie på fem få en ekstra utbetaling på 3 430 kroner.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet 2021 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet (ekstra utbetaling til mottakere av bostøtte som hjelp til å dekke høye strømutfgifter) i samsvar med et vedlagt forslag.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Kommunal- og moderniseringsdepartementet legger til grunn at antall berørte mottakere vil være om lag 66 000. Forslaget anslås å medføre utbetalinger på 202 mill. kroner.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsbudsjettet 2021 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet (ekstra utbetaling til mottakere av bostøtte som hjelp til å dekke høye strømutfgifter).

Forslag

**til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2021 under
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
(ekstra utbetaling til mottakere av bostøtte som hjelp
til å dekke høye strømutfgifter)**

I

I statsbudsjettet for 2021 blir det gjort følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 3 309 608 000 til kr 3 511 608 000	202 000 000